

Boazodoallošiehtadus 1.7.2015 – 1.6.2016 áigodahkii

1993 guovvamánu 26.beaivvi boazoealáhusa válđošiehtadus mielde, lea Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi lihtodan čuovvovaš boazodoallošiehtadusa 2015/2016 doaibmajahká, gustovaš 2015 suoidnemánu 1. Beaivvi rájes gitta 2016 geassemánu 30. beaivái.

1 2015/2015 šiehtadusjagi ekonomalaš rámma

1.1 Juolludeamit stáhtabušehta bakte

Šiehtadallanbealálaččat leat šiehttan ahte 2014/2015 boazodoallošiehtadusa rámma lea 113,0 milj. ruvnno.

1.2 Hattit

2015/2016 njuovvanáigodahkii ii mearriduvvo bohccobirgui gilohaddi.

2 Boazodoallošiehtadusa juolludeamit čuvvot kaleandarjagi

Dán jagi šiehtadallamat gusket 2016 bušehttajahká. Juolludeamit sajáiduhthtojuvvojit stáhtabušehtti dábálaš vugiin Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD) Prop. 1 S (2015-2016) bakte. Stuorradiggeproposišuvdna boazodoallošiehtadusa birra ovddiduvvo meannudeapmái nu movt dábálaččat giđđat. Proposišuvdna sisttisdoallá bušehta mearrádusevttohusa, ja 2015 boasttaid gaskasaš ođđasisjuogadanevttohusa. Eaktuduvvo ahte Stuorradiggi proposišuvdna meannudeamis addá fápmudusa Eanandoallo- ja biebmodepartementii čadahit daid doaibmabijuid mat leat šiehtaduvvon boazodoallošiehtadusas, ja mat leat čadnojuvvon 2016 juolludemiide.

3 Ovdánahttin- ja háhkandoaimmat

2015/2016 šiehtadusjahká juolluduvvo 35,6 milj. ruvdno Boazodoalu Ovdánahttinfondii (BOF:i).

Foandda ekonomalaš dili dihte, de BOF lohpadusrámma lea seamma go juolludanrámma.

Šiehtadallanbealálaččat adnet vuodđun ahte BOF stivra galgá doaimmahit fámustis juolludusrámma vuodul, ja ahte stivra mearridit plána movt adnit ovddalgihtii čadnojuvvon juolludemiid nu ahte čuvvot ja dorjot boazodoallopolitihka mihttomeriid.

Boazodoalu Ovdánahttinfondii várrejuvvojit čuovvovaš juolludeamit:

- 1,45 milj. ruvdno riidodeastadoaimmaide
- 8,2 milj. ruvdno boazodoallošiehtadusa oassin Ovdánahttinprográmmii - ahtanuššan ja árvoháhkkan eanandoalus
- 2,0 milj. ruvdno fágareiveortnegii boazodoalus
- 3,0 milj. ruvdno márkandoaibmabijuide
- 5,3 milj. ruvdno boazosuvdimiidda
- 0,6 milj. ruvdno ođđa klassifiserenvuogádaga doibmii
- 0,5 milj. ruvdno boazodoallofágalaččat váikkuhit regionála hálddašeami

Muđui sáhttet foandda ruđat adnot:

- doarjjan jus lihkohisvuodain massá bohccuid,
- boazodoallorusttegiidda, dákko bakte gárddiide ja njuovvanrusttegiidda,
- doaibmabijuide mat ovddidit dásseárvvu ja nissonolbmuid saji boazoealáhusas,

- buhtadit duodaštuvvon goluid go servet gurssaide/lassioahpahussii ja sullasaš doaimmaide boazosápmelaččaid várás,
- sihkkarastimis boazodoalu guohtunvuoigatvuođaid, dáikko bakte doarjja orohagaid bargui sihkkarastimis boazodoalu duovdagiid,
- strukturdoaimbajuiide orohagain go dárbbášuvvojit doaimbajut boazologu heiveheami ja valljodatávkkástallama oktavuodas,
- eará fágalaš doaimbajut mat ovddidit boazodoalu, nugo mat bagadallandoaimmaide, gursadoaimmaide, guohtunsuokkardeapmái, plánendoaimmaide ja sagahandoaimmaide,
- ovdánahttimis oalgealáhusaid ja áigumušaid main lea dábálaš kultuvrralaš mearkkašupmi boazosápmelaččaide,
- doarjjan doaimbajuiide boazoealáhusas dálkkádatrivdademiid dihte,
- eará praktihkalaš doaimbajuiide boazodoalus, nugo mat bohccuid fievrredeapmái,
- láchčomis 1-2 beaivásaš gealbudahttin gurssaide/lassiohppui,
- dutkan- ja máhtolašvuođa gaskkusteapmái.

4 Gollogeahpideaddji ja njuoggodoarjagat

2015/2016 šiehtadusjahkái juolluduvvo 68,7 milj. ruvdno iešguđetge njuolggodoarjagiidda.

4.1 Orohatdoarjja

Orohatdoarjja galgá láchččet orohagaide ja boazoservviide ekonomalaš vuođu hálddašit ovddasvástádusaset ja doaimmaideaset go galget ovdánahttit ealáhusa nanaguoddevašvuođa guvlui. Dát mearkkaša ea.ea. dásseidit ja heivehit boazologu guohtumiid ektui, sihkkarastimis boazodoalu duovdagiid, eanet gánnihahttivuođa, ja láchččet heahttegearggusvuođa.

Earret gáibádusa ahte maiddá boazosearvvit galget hábmet orohatplána sullasaš plánaid jus galget oazžut doarjaga, bisuhuvvojit maiddá doaimmi njuolggadusat ja mearit.

Orohatdoarjaga ortnegii várrejuvvo 10,3 milj. ruvdno.

4.2 Doarjja siidaosiide ja boazoservviide

Dábálaš gáibádus nu movt čuožžu § 2 nr. 3 bustáva d. rievdaduvvo nu ahte doarjaga vuolideapmi mearriduvvo proseantaoasi mielde siidaosi lobálaš boazologu vuođu. Dát mearkkaša ahte jus siidaosi bajimus boazolohku lassána 2,5 % lobálaš logu ektui de geahpiduvvo doarjja 1/3 osiin. Jus boazolohku lassána gaskal 2,5 % ja 5 % dohkkehuvvon boazologu ektui de geahpiduvvo doarjja 2/3 osiin. Jus boazolohku lassána badjel 5:in proseanttain dohkkehuvvon logu ektui de siidaoassi ii leat doarjjavuoigaduvvon.

Jus juolludeapmi iešguđetge ortnegiidda mielddisbuktá ahte juolluduvvo eanet ruhta go mii lea várrejuvvon, de galget šiehtadallanbealálaččat deaivvadit ja gávdnat ruđaid boazodoallošiehtadusa rámmajuolludeami siskkobealde.

Čuovvovaš várrejumit leat dahkkon doarjagiidda siidaosiide ja boazoservviide:

a) Buvttadanbálkkašupmái:

Vai movttiidahttit lasihit njuovvama ja bohccobiergovuovdima, de divatgeatnegas biergovuovdin ja eará ealáhusdietenasiid meroštallanproseanta lasihuvvo 35 proseanttas gitta 37 prosentii. Muđui eai čađahuvvo eará rievdadusat njuolggadusain ja máksomeriin.

Buvttadanbálkkašumi ortnegii várrejuvvo 31,3 milj. ruvdno.

b) Miessenjuovvandoarjja:

Vai movttiidahttit njuovvat eanet misiid, de lasihuvvo miessenjuovvandoarjaga máksomearri 350 ruvnnos 400 ruvdnui juohke miesi ovddas.

Miessenjuovvandoarjja lea gustovaš 2015 borgemánu 15.beaivvi rájes gitta 2016 njukčamánu 31. beaivvi rádjái.

Miessenjuovvandoarjaga ortnegii várrejuvvo 18,0 milj. ruvdno.

c) Earenoamáš doaibmadoarjja nuoraide

Gustovaš máksomearit ja njuolggadusat bissot rievdatkeahhtá.

Doaibmadoarjaga ortnegii nuoraide várrejuvvo 1,8 milj. ruvdno.

d) Náittosguoimmi- ja ovttasorrulasáhus:

Dálá máksomearit ja njuolggadusat bissot rievdatkeahhtá.

Náittosguoimmi- ja ovttasorru lasáhusa ortnegii várrejuvvo 1,8 milj. ruvdno.

e) Álggahandoarjja:

Dálá máksomearit ja njuolggadusat bissot rievdatkeahhtá.

Álggahandoarjagii várrejuvvo 2,2 milj. ruvdno.

4.3 Eará doarjagat

Geasehandoarjja:

Dálá máksomearit go ealli bohccuid geaseheapmái bissot rievdatkeahhtá.

Vai doarjaga galgá sáhttit juolludit, de lea mearriduvvon odđa eaktu mii mearkkaša ahte njuovvojuvvon bohccot galget leat klassifiserejuvvon odđa klassifiserenvuogádaga mielde.

Geasehandoarjagii várrejuvvo 3.0 milj. ruvdno.

Njuovvojuvvon bohccuid raporterren:

Njuovvojuvvon bohccuid raporterema lálkkaásahusa mielde de sáhttet sii geat njuovvet bohccuid ohcat doarjaga go galget čađahit ahke- ja sohka-bealmearridemiid mat gáibiduvvojit.

Dás várrejuvvo 300.000 ruvdno ekonomalaš doarjjan njuovahagaide čađahit dárbbalaš ahke- ja sohka-bealmearrádusaid mat leat mearriduvvon 2015/2016 Boazodoallošiehtadusas. Dát gollu lea ovdal máksojuvvon direktoráhta bušehta bakte.

5 Čálgoortnegat

2015/2016 Boazodoallošiehtadusa bakte juolluduvvo oktiibuot 2,6 milj. ruvdno čálgoortnegiidda boazodoalus.

5.1 Árrapenšuvdna boazodoalus

Dálá máksomearit ja njuolggadusat bissot rievdatkeahtá.

2015/2016 Boazodoallošiehtadusa bakte várrejuvvo 1,0 milj. ruvdno árrapenšuvdnaortnegii boazodoalus.

5.2 Sadjásašortnet áhpehisvuoda/riegádeami oktavuodas

Njuolggadusat ja máksomearit sadjásašortnegii áhpehisvuoda/riegádeami oktavuodas bissot rievdatkeahtá. Doarjja galgá nannet boazodoallonissonolbmuid dili.

Doarjjaortnega bálkáhuvvon veahkkái áhpehisvuoda ja riegádeami oktavuodas hálddaša Eanandoalldirektoráhtta.

Sadjásašortnegii áhpehisvuoda/riegádeami oktavuodas várrejuvvo 1,0 milj. ruvdno 2015/2026 Boazodoallošiehtadusa bakte.

5.3 Eará čálgoortnegat

Dálá njuolggadusat ja várrejumit buohcanruđaid ortnegiid bissot rievdatkeahtá.

Kollektiiva máksámuš boazodoallošiehtadusa bakte buohcanruhta ortnegii gokčá liigemáksámuša lassánan buohcanruđaide, go buohcanruđaid máksomearri lassána 65 proseanttas gitta 100 prosentii diasvuodu ektui jus lea buohcci badjel 16 beaivvi. Riegádahttinruhta lea dasto maiddái 100 proseanta diasvuodu ektui. Juolludeapmi meroštallojuvvo daid boazoeaiggádiid oppalaš ealáhusdietnasa mielde geat leat mielde ortnegis. Ruđat sirdojuvvojit Álbmotodjui.

2015/2016 Boazodoallošiehtadusas várrejuvvo 0,6 milj. ruvdno buohcanruhtaortnegii.

6 Organisašuvdnadoarjja

Juolludeapmi organisašuvdnadoarjagii lea 6,1 milj. ruvnno, mas 200.000 ruvdno várrejuvvo DBS-doaimmaide boazoealáhusas.

Doarjja máksojuvvo jahkenjealjádasaid mielde mañimus jahkeraporta, mañimus jagi dárkkistuvvon rehketdoalu, ja 2016 bušehta ja plánaid vuodul. Kontingeantadietnasat ja vejolaš doarjagat/gollobuhtadusat/dietnasat eará ásahusain/departemeanttain galget čilgejuvvojit sihke rehketdoalus ja bušehtas.

7 Importaortnegat

Duollovuodustuvvon importasuodji galgá, daid rámmaid siskkobealde mat geatnegahttet Norgga WTO-soahpamuša mielde, doaimmahuvvot nu ahte dat sihkkarastá boazoealáhussii govttolaš suoji olgoriikkabuktagiid importa vuostá.

Eanandoalldirektoráhtta sáhtá mearridit eriid bohccobirgui ja/dahje eallibohccuide mat galget njuvvojuvvojit ja maid sáhttet olgoriikkas buktit geahpiduvvon duolluin mañnil go leat gulahallan bohccobierggu márkanlávdegottiin ja bohccobiergomárkaniin muđui. Jus Márkanlávdegoddi ja biergomárkansuorgi rávvejit importeret bohccobierggu olgoriikkas, de Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta eaktuda ahte Eanandoalldirektoráhtta váldá oktavuoda departemeanttain.

8 Njuolggadusat

Boazodoalu ovdánahttinfoandda njuolggadusaid ja ortnegiid mat namuhuvvojit 4. čuoggá vuolde, mearrida Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta ovttasráđiid Norgga Boazosápmelaččaid Riikkaserviin.

Oslo guovvamánu 17. beaivi 2015

Ellinor Marita Jáma

Anne Marie Glosli

Miiddus:

Soahpamuša rámma juogadeapmi iešgudetge boasttaid mielde (milj ruvnno):

Boasta	Namahus	2014/2015 Boazodoallošiehtadus	Evttohusat 2015/2016 šiehtadussii	Erohus gaskal 2014/2015 ja 2015/2016
51	Boazodoalu ovdánahttininfoanda	33,7	35,6	1,9
72	Organisašuvnadoarjja	6,1	6,1	-
75	Njuolga doarjaga	69,1	68,7	-0,4
79	Čálgoortnegat	2,6	2,6	-
	Supmi	111,5	113,0	1,5

Spesifiseremis boasta 51: Ovdánahttin- ja háhkandoaimmat (milj ruvnno):

Ulbmiliidda	2014/2015, šiehtadusa juolludanrámma	2015/2016, šiehtadusa juolludanrámma
Riidoeastadandoaimmaide	1,45	1,45
Ovdánahttinprográmma	8,20	8,20
Fágareiveortnet	2,00	2,00
Márkandoaimmat	5,00	3,00
Suvdin	5,30	5,30
Oahpahuš- ja fuolahusdoaimmat	0,10	1,00
Ođđa klassifiserenvuogádaga doaibma	-	0,60
Boazodoallofágalaš searvan guovlulaš hálddašeapmái	-	0,50
”Boazodoalu árgabeaivi”	1,00	-
BOF stivrra hálddašeapmái	10,65	13,55
Supmi	33,70	35,60

Spesifiseremis boasta 75: Gollogeahpideaddji ja njuoggodoarjagat (milj ruvnno):

Namahus	2014/2015 šiehtadus	2015/2016 šiehtadus
Orohatdoarjagiidda	10,3	10,3
Buvttadanbálkkašupmái	32,7	31,3
Miessedoarjagii	17,8	18,0
Earenoamáš doaibmadoarjja nuoraide	1,3	1,8
Álggahandoarjja	2,2	2,2
Náittosguoibmelasáhus	1,8	1,8
Geasehandoarjja	3,0	3,0
Doarjja bohccuid raporteremii	-	0,3
Supmi	69,1	68,7